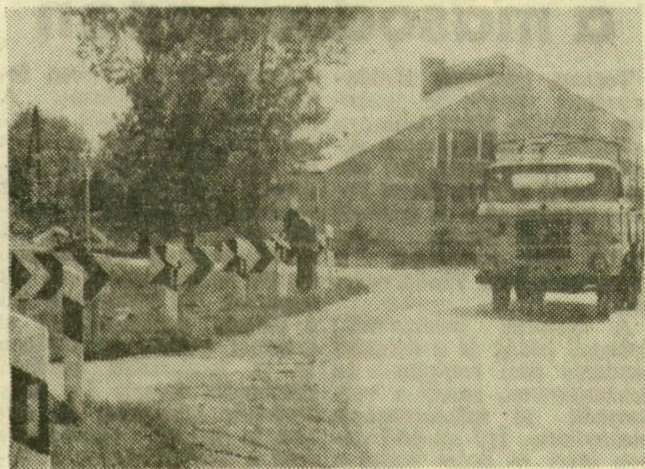

A deszki kanyar

Molnár József felvétele

Új táblák a deszki kanyarban

Deszk közepén, a majd-nem derékszögű kanyar sok meglepetést okozott eddig: teherrel megrakott kamionok és személykocsik közül jó néhány árokba szaladt. Azért mondjuk mindezt meglepetésnek, mert a közlekedés szakemberei valóban értetlenül álltak a veszélyes útkanyarulat előtt. Tábla jelzi, hogy legfőkébb 40 kilométeres óránkénti sebességgel mehetnek itt a gépkocsik. Lakott területen egyébként is hatvan lenne a legnagyobb sebesség, teherautóknak pedig ötven — egyrészt nem eshet nehezükre a sebesség csökkentése, másrészt ötvennel is át kéne tudni vészelní ezt a veszélyt. Az éles kanyarra is tábla hívja föl a figyelmet, a tábla pedig arra való, hogy „olvassák” az útonjárók.

Mentségnek ennyi elég is lenne hivatalosan, de ettől sok változás nem várható, hiszen eddig is így volt. Valami más oka is lehet annak, hogy a legutóbbi hetekben újra két kamion borult föl, két éve árokba szaladt egy Trabant — vezetője állítólag elsunnyadt egy pillanatra —, és azt megelőzően is egy kamion. Lehetne gondolkodni azon, megtehetjük-e a magunkét, ha ilyen veszélyes kanyarra kisebb tábla figyelmeztet, mint arra, hogy itt vagy ott finom

étellel várják az utast. Ha a méret nem változik is, egy villogó sárga lámpa erősítené a tábla hatását.

Lélektani magyarázatot is kell keresnünk a balesetek okainak vizsgálatakor. Az út tengelyében tovább fut az utcai világítás, az éjszakai autóst ez a látvány arra biztatja, arra menjen, amerre — szerinte — az út visz. Mi-re észreveszi, hogy tevedett, és rántaná a kormányt, már késő. Csakhogy nappal is futott már árokba gépkocsi, amikor nem csábított a lámpasor. Autósok mondogatják, a forgalmat terelő „halszállás” tábla is ludas lehet, hiszen jóval a kanyar után állították föl, szintén az út tengelyében. Gondolhatja a volán mellett ülő, majd ott kell elfordulnia, ahol a tábla van.

Az utak forgatagában a sebesség túllépésére nincsen mentség, aki ezt megteszi, magát is, mást is veszélyeztet. A KPM szakemberei mégis mérlegelik a lélektani okokat is, és úgy döntöttek, hogy jobban látható, a veszélyre nappal is, éjjel is figyelmeztető táblákkal segítik az autósokat. Meggyőződésünk, a pszichológiai sok jó tanáccsal szolgálhatna a közlekedés szervezőinek, az autósok és a gyalogosok áldatlan versenyében is.

H. D.

Kés vagy olló...

Minden jel arra vall, hogy a DÉGÁZ kellő időben értesítette az illetékeseket, hogy a Szűcs és a Bercsényi utca kereszteződésében útszűkület előidéző, sőt: a Szűcs utca végén útlezárást igénylő munkálatokba kezd. Azok kellő időben gondoskodtak is a szükséges útjelző (útszűkület, 30 km) táblák elhelyezéséről. Papírburkolattal takarosan el is látták, nehogy zavart keltsen a munkálatok megkezdéséig.

Az útlezárást jelzőről egy csintalan szélroham már régen letépte a burkolatot, s ez már akkor tilosat jelzett, amikor még szabad volt az út.

Napok óta dolgoznak a jelzett helyen a DÉGÁZ szakemberei, és az útszűkület, valamint az út eltorlaszolása de facto létrejött. A KRESZ-táblák — az említett egy kivételével — ma is letakartan állnak. Várakoznak, — várakoznak egy jótékony szél rohamára, hogy betölthessék szerepüket, vagyis jelezzék: útszűkület, a sebesség csak 30 kilométer legyen!

Az időjárásjelentés — végre — csupa jó időt jósol. Szélrohamot nem. Vajon nem lehetne az időjárás segítségére színi — akár társadalmi munkában —, a biztonságos közlekedés érdekében?

Egy kés vagy egy olló szükségeltetne mindössze hozzá...

Sz. E.

Könyvheti gyorsmérleg

Az öt nagy szegedi bolt — a Tömörkény, a Móra, az Idegennyelvű, az Antikvárium és a 208-as számú, Madách utcai Radnóti — könyvheti forgalma összesen közel 1 millió 800 ezer forint. Ha az összeg mögé nézünk, körvonalazódik a kép, ami a tavalyival összehasonlítva nem túl kedvező ugyan, bár különösebb elkeseredésre sem ad okot. Inkább további javításokra — a terjesztésben és a példányszámban.

Egybehangzó a vélemény: sem mennyiségileg, sem minőségileg nem sikerült túlszárnyalni a tavalyi eredményeket. (Szinte egyedüli kivételnek az amúgy sem szokványos helyzetben levő Antikvárium számít. Pavilonjában válogatott ritkaságokat találhattunk, érdemes leírni könyvheti forgalmuk értékét: több mint 40 ezer forint.) Különösen érvényes mindez a legkevésbé látványos, ám a legszelebb „terítéssel” dolgozó Radnóti könyvesbolt forgalmára, melynek az üzemi könyvtérjesztés a feladata. Mintegy 150 üzemet kell ellátniuk — s jó néhány könyvből összesen 20–30 darab érkezett, tehát képtelenség volt megfelelően elosztani a szállítmányokat. Pedig óriási keresletnek örvendhettek. Nemcsak a slágerkönyvek, Molodovától Kádár Gyula könyvéig át a Ra-re sorozatig és a Szinonima szótárig, hanem mind a 135 könyvheti könyv az utolsó szálíg mind elfogyott az üzemi könyvtér-

jesztők standjairól, utánrendelésekre kényszerültek. Ritka az ilyesmi, mindenképpen örömdetes. Annál kevésbé, hogy bizonyos művek példányszáma négy-ötzetes nagyságrend körül mozgott csupán.

„Valamennyiünk közös feladata, hogy az olvasás, a kultúra könyvek útján terjedő hatását teljesebbé, szélesebb tömegek között hatóerővé változtassuk”. Az ünnepélyes megnyitón egy hette elhangzott mondat fontos-sága, a számokon túl is, pontosan lemérhető volt az elmúlt napokban, szerte a városban. A könyvsátrak előtt, a boltokban, a könyvekkel megrakott táskákra pillantva, S ha már feladatról van szó; a további javítás, a jobb ellátás is idetartozik.

D. L.

Tündérek a lakótelepen

Simai Mihály: A nádszálon szippantott tündér

Gyerekeknek és felnőtteknek kellemes könyvheti meglepetés: Simai Mihály meséskönyve. A nádszálon szippantott tündér. Meglepetés a gyerekeknek, mert izgalmas, fordulatos és — nekik, kisiskolásoknak való — szép történetek vannak benne. Szép? Vajon mi a szép a mai 6 éves felülieknek?

Simai Mihály meséiből úgy tűnik: először is az a szép, ami hihető, igaz. Nem, nem valami földhözragadt valódiságról van szó, éppen ellenkezőleg, csupa „képzeltígyes” történetről. Amelyeknek éppen ezért van hitelük az apró olvasók előtt; a gyerektánczika „be tudja járni” a legfurcsább helyszíneket, természetesen fogadja el a legváratlanabb fordulatokat, érti és „látja” a legfantasztikusabb mesealakokat is. Aztán az is szép — tanúskodnak a nádszálon szippantott tündér meséi —, hogy ebbe a fantáziavilágba zökkenőmentesen illeszkednek mai életünk nagyvilági tényei, tárgyai, szavai. Celecula királynakné tévéjük meg Trabantjuk van, ráadásul válni akarnak; Ber-

Nemzetiségi közművelődési kutató- és dokumentációs központot létesítenek az Állami Gorkij Könyvtárban — határozták el a Kulturális Minisztériumban. A nemzetiségi kutatás fejlesztésére kidolgozott irányelv és intézkedési terv szerint a nemzetiségi könyvtárak központjában szervezik meg a nemzetiségi politika gyakorlatához, a nemzetiségi művelődés irányításához szükséges kutatásokat, felméréseket, és itt tárolják a nemzetiségi vonatkozású adatokat, információkat, kiadványokat. A döntéseket előkészítő kutatások során többek között megvizsgálják a nemzetiségi lakosság kulturális ellátottságát, a nemzetiségi klubok, énekkarok, tánciskolák szerepét a nemzetiségi kultúra, az anyanyelv művelésében. Foglalkoznak az iskolán kívüli nyelvoktatás új modelljének kialakításával és számba veszik a nemzetiségi emlékeket.

Zenei tábor Csongrádon

Az Ifjú Zenebarátok magyarországi szervezete, a megyei tanács művelődésügyi osztálya és a megyei KISZ-bizottság rendez kamarazenei tábort június 8–18. között a csongrádi zeneiskolában, a zeneművészeti főiskola, a Tömörkény zeneművészeti szakközépiskola, valamint Bács és Csongrád megye zeneiskolái tanulójának. Külföldi és hazai szakemberek közel 80 zenei pályára készülő fiataljal foglalkoznak a kurzuson, a tanárok között található On-

czay Csaba, Rohmann Imre, Földes Imre, Weninger Richárd, Simon István, Mezős László, Huszár Lajos. A tábor befejezésekor június 17-én délelőtti koncertet tartanak a résztvevő diákok fellépésével. Június 19-től ugyancsak a csongrádi zeneiskolában boyolítják le fiatal megyei énekkarvezetők, szaktanárok egyhetes továbbképzését, melyet Tillay Aurél, a pécsi, és Tarczay Zoltán, a nyíregyházi tanárképző főiskola docensei vezetnek.

Új gyógyszerek

Mérnöki módon tervezett tripeptidek szintézisével olyan új gyógyszereket sikerült előállítani a Budapesti Gyógyszerkutató Intézet kutatóinak, amelyek egyrészt hatékonyan befolyásolják a vér alvadási folyamatait, másrészt a már képződött

vérrög oldását is elősegítik. Külön értéke a készítményeknek, hogy tablettában is hatásosak, így minden remény megvan arra — természetesen körültekintő, bonyolult toxikológiai vizsgálatok után —, hogy elkezdhetik klinikai kipróbálásukat.

Gémes Eszter:

Mindig magam

41.

Aki ott hibát talált, irigységből beszél. Amelyik vendég menni akart, egy tányér paprikást vagy kolbászt, hűrkút, fonatos kalácsot kapott. Pont arra a célra sütnék fonatos kalácsot, meg a lagzinézőknek. Estére kelvén, mindenki el volt fáradva, én is alig álltam a lábamon. Látom, hogy mindenki igazodik alváshoz.

- Mosogatók, odajön András, azt mondja: — Hagyd már azt a mosogatót, gyere feküdni! Ki nem akarsz fogyni a dologból!
- Hová? — kérдем.
- A kisházba.
- A kisházba? — ámultam-bámultam.
- Hát hová gondolsz? A padlásra?

Az a kisház öt méter hosszú, két méter széles. Az egyik végében volt az egyik házaspár fekhelye, másik végében a másiké. Bemegyek, elállt a lélegzetem, leültem egy székre. A két férfi fekszik befelé, az asztalon lámpa ég, a másik menyecske is fekszik az ura mellé. A lámpát elűjta.

- Feküdj már! — mondja András.
- Én?
- Te bizony!

Ennél durvábban megsérteni már nem tudott

volna. Szemérmességemben meg voltam alázva, le voltam tapodva. Nem telt bele öt perc sem, úgy hortyogott András, mint a süre főtt szilvalekvár. Én ültem a széken, nagy gondolatom támadt. Hazamegyek! Mindenki alszik, csak én vagyok fent, csak haza tudok menni hat kilométert. Kabátot vettem magamra, úgy örültem az ötletemnek!

Kimegyek a kisházból, nyitom a folyosóajtót, rám a három nagy kutya, visszakényszerítettek. Levettem a kabátom, leültem a székre. Úgy éreztem magam, mint aki sok ideig üvegvárat épít maga körül, kincset, értéket rejtett benne, ami nagy gondnal, szeretettel, titokzatos, nagy várással, ősi erény szerint felmagasztosulva, hitünk szerint, házasság által szent-ségi formára emelkedik, örök érvényű összetartozást tartalmaz. Nem ez történt.

Erényemben megsértve, bunkós bottal durván összezúzták üvegáram, amely engem úgy szeszesebített, minden darabja, főleg egy nagy szilánk, belefűródött a szívembe, ott keresztbefordult, azt onnan semmilyen múlt idő ki nem termeli. Ennyi csúfira, megszegényítésre könnyebbülni sem bírtam sírás által, mert már a könyveim is elfogytak. Még egy pillanatra sem tudtam megszunnyadni.

Még sötétes volt, hallom anyósom szavát: Vitéz! Hajnal! Kötélre! A puli szabadon maradt. Kimentem. Mit csináljak, anyám? Hozzá be, lányom, a kazalból szalmát, aztán fűtsél! De gyere, igyál egy kis ágyaspálinkát! Jót tesz. Ittam is. Az ágyaspálinka sok mindenen áll. Gyömbér, fehér bors, szerecsendió stb. Jót tett.

Kijött a másik menyecske is, nem is köszönt, nem is kérdezett semmit, levette a sajtárt a kerítésről, ment fejni. Volt három fejőstehen. Azt

mondja anyósom, vigyél a kutya-kutya csontot, ne rohangásszanak rád minden mozdulatodra. Vittem nekik. Azután mentem a nagy kasé, azon volt egy nagy kötél, az egyik fülére kötve, megraktam szalmával, fázott a kezem, amíg húztam, csupa érzés volt a kazal. A másik fülén keresztül húztam a kötelet, felvettem a vállamra, bevittem. Befűtöttem a kemencét, amely a nagyházba szolgált. A tizenegy tagú család itt tartózkodott napközben.

Mivel a lakodalom itt volt, még most is üresen állt. Az asztalokon, padokon megettük kilenc órák a reggelit, jó, kiadós lakodalmi maradékot. Kimentem a konyhába, rendeztem az edényeket. Kijött az uram, azt mondja: Te tán le se feküdtél? Isten marhája! — gondoltam magamban. — Még azt sem tudod? — Nem feküdtem! De nem is fekszem le oda, soha! Ha szabad ég alá fekszem, akkor se fekszem oda.

— Hogy te milyen pinornyás vagy! — Ami vagyok, az vagyok, de az ágyat sem hordom ki, szégyenletemben sem, majd kihordja maga. Én amazokkal nem fekszem együtt. Máris nagyon haragszom magára, én már szemmértéssel felmértem, milyen rendes kis szobát csinálhatott volna a részünkre, ha lusta nem volna!

— Hogy beszélsz velem? — Ahogy érdemli! Ahol van az udvaron a kis-kocsiszín, elébe egy futósró vályog, egy levélajtó, és kész. Vagy az egyik folyosó végét bedesz-kázní, vagy futósró vályoggal berakni, és nem hozott volna ilyen rossz helyzetbe, ezt nem vártam magától. Jövőre, ha még itt leszek, ezzel a két kezemmel fogom megcsinálni!

— Ugyan hol lennél másutt?

(Folytatjuk.)

S. E.